

Yttrande över *Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna* (SOU 2020:41)

Svenska ESF-rådet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkande.

Sammanfattning

Svenska ESF-rådet är positiv till utredningens slutsatser om förtydligandet av kommunens befogenheter på arbetsmarknadsområdet och att kommunerna med stöd av redovisade regler kan vara leverantörer till Arbetsförmedlingen. Svenska ESF-rådet tillstyrker även föreslagna regeländringar. Socialfonden har under lång tid bidragit till att finansiera arbetsmarknadsinsatser och vi ser positivt på att den kunskap och erfarenhet som utvecklats hos kommunala aktörer kan tas till vara i ett reformerat system.

Svenska ESF-rådets synpunkter

Svenska ESF-rådets svar begränsas till uppdraget att under perioden 2014-2020 förvalta Socialfonden och Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt, samt till uppdraget att förbereda för att vara förvaltande myndighet för ESF+ i programperioden 2021-2027.

Svenska ESF-rådet ställer sig positiv till att kommunernas befogenheter inom arbetsmarknadsområdet förtydligas och att det klargörs att kommunerna med stöd av redovisade regler kan vara leverantörer till Arbetsförmedlingen. Socialfonden har under lång tid bidragit till att medfinansiera projekt både hos Arbetsförmedlingen och kommuner, och samverkansprojekt mellan aktörerna. Vi ser flera fördelar med kommunerna som leverantör av tjänster till Arbetsförmedlingen. Kommunen har kännedom om den lokala arbetsmarknaden, god kunskap om målgruppen och kan bidra till att utveckla metoder och arbetssätt. Vi ser positivt på att den kunskap och erfarenhet som utvecklats hos kommunala aktörer kan tas till vara.

Förslagen i utredningen kan få påverkan på genomförandet av nuvarande socialfondsprogram och ESF+ och möjliga konsekvenser beskrivs nedan. Flera av projektinsatserna inom Socialfonden bedrivs idag av kommuners arbetsmarknadsenheter inom sitt kommunala uppdrag. Många gånger liknar projektens insatser det som genomförs av fristående aktörer på marknaden. Detta kan medföra vissa utmaningar i situationer där samma arbetsmarknadsenhet ska konkurrera med fristående aktörer, och där finansiering av kommunernas verksamhet i projektform kan medföra fördelar för kommunen i ett upphandlingsförfarande.

Kommuner och Arbetsförmedlingen har idag möjligheten att samverka kring etableringen av unga och nyanlända i arbetslivet via lokala jobbspår. Dessa lokala jobbspår ska säkra att arbetsgivarnas kompetensbehov tillgodoses samtidigt som de ska innebära en effektiv väg till arbete för personer långt från arbetsmarknaden. Svenska ESF-rådet har i sitt regleringsbrev från 2020 uppdraget att i samverkan med *Delegationen för unga och nyanlända i arbete* särskilt främja arbetet med lokala jobbspår. Enligt det nuvarande systemet skulle en kommun kunna arbeta med ovanstående insatser med hjälp av Socialfondens medel, samtidigt som kommunen via en upphandling från Arbetsförmedlingen arbetar med liknande insatser mot en annan målgrupp. Det finns därmed en risk att kommuner stärker sin ställning gentemot andra aktörer genom redan befintliga arbetsmarkandspolitiska insatser.

Utredningen visar på svårigheten att dra en gräns för vilka arbetssökande som kommunen kan arbeta med och vilka uppgifter som kommunerna får vidta för arbetssökande. För genomförandet av ESF+ bidrar det till en osäkerhet kring vilka målgrupper som kan nås av fondens insatser framöver. Om kommunerna i stor utsträckning blir leverantör till, eller ingår samarbeten med Arbetsförmedlingen, kan det påverka omfattningen, så till vida att det blir färre deltagare tillgängliga för projektsatsningar. Det skulle även kunna innebära det motsatta, att fler kommuner väljer att söka Socialfondsprojekt om ersättningen inom projektverksamheten är högre än den ersättning som ges enligt samarbete med Arbetsförmedlingen. Det kan också finnas kommuner som inte bedömer att de har förutsättningar att delta i upphandling eller ett valfrihetssystem, men där det ligger närmre till hands att söka socialfondsmedel för insatserna.

I utredningen föreslås att kommunerna i rollen som leverantör till Arbetsförmedlingen ska få ökade möjligheter att agera inom ett större upptagningsområde än den egna kommunen, utifrån ett undantag i lokaliseringsprincipen. En sådan förändring skulle för genomförandet av Socialfonden innebära att det ställs större krav på koordinering mellan förvaltande myndighet och Arbetsförmedlingen. Vid bedömning av projektansökningar behöver förvaltande myndighet säkerställa att det inte finns någon närliggande kommun som har ett uppdrag via Arbetsförmedlingen som tangerar projektverksamheten. Utan ordentliga systemstöd finns en ökad risk att socialfondsmedel beviljas i en kommun där en närliggande kommun redan har ett liknande eller samma uppdrag.

Utredningen konstaterar vidare att samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna inom Socialfonden ligger utanför utredningens uppdrag. Svenska ESF-rådet vill dock lyfta fram att utredningens förslag, enligt ovanstående resonemang, kan få konsekvenser på projektverksamheten som finansieras inom ramen för Socialfonden och ESF+ .

Yttrandet har beslutats av tillförordnad generaldirektör Håkan Forsberg efter föredragning av Anna Holmgren biträdande regionansvarig Västsverige.

Håkan Forsberg

Anna Holmgren